

Fokus på mellanregistret

Avantone MixCubes är en moderniserad version av de legendariska AuraTones och har funnits ett par år som passiva. När nu en aktiv, uppdaterad variant lanseras på den svenska marknaden är det dags att ta en närmare titt igen.

Det viktiga med ett par studiohögtalare är inte att de ger en behaglig eller häftig upplevelse. Det enda som faktiskt betyder något är att de mixar man gör med hjälp av dem låter bra ute i den krassa verkligheten.

Detta tog AuraTone fasta på 1980-talet med sina närmast legendariska SoundCubes 5C, kubiska små envägs-närfältare som man ett tag kunde hitta stående på mätarbryggan i de flesta stora studios. (Sedan kom Yamaha NS-10 och sopade banan, men det är en annan historia.) Ingen vettig ljudtekniker hade AuraTones som sin enda lyssning och det var heller aldrig meningen. Syftet med dem var dels att erbjuda ett närmare fokus på mellanregistret – som ofta är det mest kritiska för till exempel sångljud, gitarrer, och keyboards – dels att komma närmare den bistra audioverklighet som musik och annat vanligen befinner sig i: köksradion, tv-högtalare, hissar, varuhus och så vidare, alltså ganska basfattigt och på relativt låg volym. För några år sedan sparkade amerikanen Ken Avant på Avant Electronics liv i de gamla AuraTone 5C och presenterade en uppdaterad och omdesignad variant kallad Avantone MixCubes. De var passiva och behövde alltså en extern förstärkare. På USA-marknaden fanns också en aktiv variant ett tag men nu har det kommit en förbättrad version av den också på den svenska marknaden, kallad Avantone Active MixCubes.

Design och teknik

Den som ska testa högtalare i hemstudiomiljö bör vara eremit, alternativt ha grannar med gravt nedsatt hörsel. Detta blir ännu mer angeläget när jag av handboken uppmanas köra modern

dansmusik på hög volym i 24-72 timmar för att snabbt "köra in" dessa monitorer. Men visst, alla högtalare är lite "stela" i början och ska de spela riktigt rent så kan det faktiskt ta ett tag av daglig användning.

Sagt och gjort. Jag packar upp dem, försiktigt eftersom de saknar skydd framför pappkonen, och känner omedelbart en rent fysisk attraktion.

Lådorna är nu verkligen helt kubiska (i motsats till tidigare versioner) fast med rundade kanter förstås. Höljet är lackat i en varm och läckert smörgul ton och det nakna elementet är infattat med kromad list med synliga skruvar och loggan längst ner. Baksidan domineras av en svulstig kylfläns i röd metallliclack. Jodå, det är lite porrigt, men varför inte? Trist design är det alltför gott om i ljudbranschen.

Bredvid kylflänsen sitter en komboingång med balanserad XLR-ingång och obalanserad TRS (tele) i samma, en omkopplare för att kunna lyfta jordningen på signalen (praktiskt vid eventuella brumstörningar), en rejäl och kromad volymratt, strömbrytare med inbyggd indikatorlampa och längst ner en anslutning för den medföljande och förbluffande stora nätdelen, en per högtalare. Det är det hela.

De anslutna kablarna kommer att peka rakt bakåt så man måste ha plats bakom monitorerna. På undersidan sitter en vibrationsdämpande, 7-millimeters gummiskiva och mitt i den en gänga för mikrofonstativ, till vilken det behövs en reduceringsadapter.

Monitorerna är alltså envägs för att slippa delningsfilter och crossover-effekter. Elementet är ett 5,25 tums full-range (näja) av Nya Zeeländsk papp, skärmat och drivs av en 60 Watts,

AVANTONE ACTIVE MIXCUBES

klass A/B-förstärkare som uppges vara "overkill", allt inrymt i en 16,5 centimeters helt sluten kub av hård, lackerad MDF-skiva, vägandes 3,5 kilo utan nåtdelen. Volymratten är stegad i tio steg mellan -30 och +6 dB (ingångskänslighet).

Lyssningsintryck

Som jag nämnde i början är dessa närfältare inte avsedda för att bjuda på en njutningsfull lyssningsupplevelse, sin smaskiga design till trots. Likväl måste jag ju testa hur de återger material som jag är bekant med.

För att liksom sträcka ut inkörningsperioden börjar jag med den något obskyra Drum'N Bass-promo-skivan Fat Emissions from Records Under Construction med bland andra artisten Grand Nip. Jag vill veta hur Avantonerna hanterar lågbas och ettrig diskant samtidigt och hur stereobilden blir. Tja – stereobilden råkar i den här inspelningen vara nära mono, vilket lyssning i hörlurar också kan bekräfta. I andra monitorer har detta dock inte varit lika tydligt. Där har det flutit ut i rummet mera, blivit luddigt. Bra början alltså.

Vad gäller lågbas så finns den helt enkelt inte. Viss bas går att skönja, och den är ren och fin om än subtil. Det är som att det skulle ha behövts en subwoofer i systemet, men jag lämnar basen därhän. Den får jag reglera i de stora monitorerna. Basen är heller inte vägen

för övriga register. Diskanten är fint återgiven, transparent och inte det minsta tröttsam, vilket anstår den här inspelningen, med tanke på hur den låter på annat håll. Det händer förstås också en massa saker i mellanregistret, jazziga blåssamlingar rullar runt. Inget att anmärka på dem. Lite träigare än i andra lyssningar kanske, och till min förvåning går det att dra på ganska mycket volym innan det börjar bli jobbigt.

Nästa stycke blir något helt annat, nämligen tredje satsen i den finske tonsättaren Rautavaaras sjunde symfoni, så eterisk att klockorna stannar, eller borde göra det. Det är en mycket fin upptagning av Kungliga Skotska Nationalorkestern (jo, den heter så). Här vill jag ha fram bredd, exakt placering av de olika instrumentgrupperna, tredimensionellt djup samt akustisk realism och dynamik. Och allt detta får jag också! Jämfört med en del andra lyssningssituationer så framstår denna lite otippat som närmare en liveupplevelse. Jag liksom glömmet bort själva högtalarna och sitter om inte på parkett så i alla fall på läktaren i konserthallen. Bättre kan det ju inte bli. Fast vänta nu. Det var ju inte njutning vi skulle hålla på med, utan dissekering. Hm...

Inspirerad men förvirrad av detta slänger jag in gregoriansk sång av The Hilliard Ensemble: Isaias Cecinit av Mäster Perotinus från 1100-talet. Jag kan direkt konstatera att den naturliga efterklangen från klosterkyrkan i Boxgrove, Sussex återges helt underbart, vilket är en konsekvens av MixCubes kompromisslösa fasrenhet. Konstgjort

Om ljud är en del av din verksamhet är det viktigt att kunna provlyssna innan!

Att designa en modern sportarena är en stor utmaning och att uppfylla gällande föreskrifter och byggnadskrav är bara en del av arbetet. Att designa ett system som inte skymmer sikten, inte drabbas av diskreta reflektioner, efterklang eller dålig taluppfattbarhet, är en större utmaning. Det är oftast de akustiska förhållanden som avgör ljudet i en ny arena lyckas eller inte.

Därför erbjuder Bose en teknologi som steg för steg guidar dig genom hela projektet. Med BOSE® MODELER® System Design Software kan ljudteknikern via en 3D modell samköra rumsakustiken med elektroakustiken för att upptäcka ev. problem. Genom att designa om arrayerna eller prova andra yt-material i arenan, kan effektiva förbättringar genomföras redan innan byggandet börjar. Teknikern provlyssnar hela tiden arbetet genom auralisationsverktyget BOSE® AUDITIONER® System som är ett avancerat

avlyssningsinstrument där hakan fixeras i ett högtalararrangemang och ljudet kommer ifrån datamodellen.

Denna teknologi ger dig möjligheten att provlyssna om ljudsystemet kan samarbeta med akustiken innan det installeras, och man kan helt eliminera eventuella tveksamheter. Kunderna får uppleva extremt verklighetstroga simuleringar inklusive publikljud av det ljudsystem som kommer att installeras i arenan. Vår samlade erfarenhet av verktyget har lett till att vi skapade BOSE® Performance Guarantee: vi garanterar att våra kunder kommer att vara precis lika nöjda med slutresultatet som med den ursprungliga presentationen. Om ett system inte uppfyller kundens förväntningar tar vi bort systemet och återbetalar det totala inköpspriset. Som ljuddesigner eller teknisk konsult kan du använda tekniken för att skraddarsy dina projekt och presentera exakta resultat för dina kunder.

BOSE® professional systems division – Kompletta konsumentlösningar

Kundfokusering,
kunden i fokus

Akustisk lösning,
Akustisk Design

Lyssna innan
ni köper

Projekt
Ledning

Produkter
och Tillbehör

Installations
Service

Eftermarknads
service

Läs mer om vad BOSE® kan göra för dina projekt. Kontakta oss och ta reda på hur vi kan hjälpa dig. Tel: 031-878850 www.bose.se

BOSE®
Better sound through research.

Fokus på mellanregistret

Mixa för mobilen?

Det blir allt ovanligare att folk har en bra stereoanläggning till hands. Senaste tillskottet till listan på ljudmarodörer stavas mobiltelefon. Det känns ibland helt befängt att lägga timmar av subtil mastring i ett par 100.000-kronors-monitorer och samtidigt veta att 92 % av lyssnarna kommer att höra på låtarna genom mobilens skrälliga skämt till minihögtalare. Än så länge är det ingen som har försökt lansera en studiomonitor i den pyttestorleken (fast det vore kanske en idé), men med Avantone MixCubes har en stackars ljudtekniker i alla fall fått en ärlig chans att minska risken att mobilerna har ihjäl ljudkvaliteten fullständigt.

reverb är ju, som en kollega lite skämtsamt uttryckte det, "ett enda stort fasfel". Men i stället för att börja i mitten och sprida sig utåt kanterna så rör sig ofta äkta efterklang åt andra hållet, vilket inte brukar framgå särskilt tydligt i högtalare. Men här hörs det banne mig. Bra!

Röster i vinden

Sedan vill jag veta hur Avantonerna betar sig med annat än musik, såsom tal och ljudeffekter och efter att provat mig igenom diverse HD-filmer är jag nöjd och belåten. Jag skulle inte tveka att använda dessa monitorer som kompletterande referens i post-produktion. Foley-detaljer (pålagda små miljöljud) framträder tydligt men framförallt hörs det exakt var i stereobredden, och -djupet allting befinner sig, vilket ju är A och O i sådana sammanhang. När Bruce Willis river sig i skäggstubben så är han precis där, något till vänster, två meter in i bild, framför pelaren. Men till hemmabion är monitorerna värdelösa. Utan basfläsk är det ju inget kul när världen går i bitar.

Avslöjande

Det har nu blivit hög tid för mixkuberna att visa om de kan "avslöja" en dålig mix. Det är på något sätt halva poängen med dem. Skam till sägandes blir det en av mina egna prestationer som får tjäna som exempel. Det har hänt att jag efter att ha mixat något så bra jag kunde har upptäckt att det låter livstrött filtoffla på andra ställen, ibland distat dessutom. När jag väl har lagt märke till det så lyssnar jag hemma i studion igen och kan då, men först då, förstå varför. Det vore ju fint om man fick indikationer om detta innan mixarna går iväg, liksom... (det här är inte så bra reklam för mig, men sanningen måste ju bara fram!)

Så jag plockar fram en popmix som jag en gång trodde var jättebra. Hade ett par krassa sanningssägare som MixCubes kunnat avslöja dess brister i god tid? Det korta svaret är: jäpp. Det långa: Nu hör jag distorsionen, som ju ofta är ett fenomen i övre mellanregistret, jag hör bristen på briljans och attack och jag hör fegliret med panoreringar. Det är smalt, muffligt och distat. Grattis! Men precis så upplevde jag denna mix också när jag lyssnade för första gången utanför min hemstudio, i en vanlig liten skräpstereo hos en kompis, så som livet ju ofta är. Det var en obehaglig överraskning som ett par MixCubes hade kunnat bespara mig.

I stora studion

För att sätta in dem i rätt sammanhang tar jag med dem till en mix-session i en stor studio med lyssning och akustik av högsta klass. Någon ledig hyllplats ovanför mätarbryggan finns inte så möjligheten att skruva fast dem på mikstativ kommer väl till pass.

Jag sitter en eftermiddag med ett pop-projekt och växlar fram och tillbaka mellan stora lyssningen och MixCubes. Det jag vill justera är som väntat höger/vänster-placeringen och vissa frekvenser och nivåer i mellanregistret, till exempel virveltrumma och sång. Just sångljud och -nivå är ju alltid superkritiskt och här kommer Avantonerna verkligen till sin rätt. Det är som gjorda just för det registret och underlättar verkligen vissa moment. När jag väl vant mig vid att ha dem till hands känner jag mig lite handikappad utan. Mixen blir kanonbra, kunden verkar nöjd och jag får tydligen gräva lite extra i plånboken för att gardera mig mot obehagliga mixövertäckningar i framtiden. Det är inte utan saknad jag skickar dessa små margarinfärgade lådor till redaktionen för fotografering.

Sammanfattning

Det är en lite lustig kombination av smarrigt utseende och ett minst sagt okonstlat och krasst ljud hos Avantone Active MixCubes. Är det medvetet? Nåväl – man behöver inte vara 80-talsnostalgiker för att uppskatta denna nischade monitor, även om det kanske hjälper. Som närfältskomplement till en ordinarie fullrange-lyssning i studiomiljö är den alldeles utmärkt. Man får klara sig utan lågbas och fokus ligger i stället på det kritiska mellanregistret, perfekt för att hålla koll på exempelvis sångnivåer. Stereobilden är knivskarp, alla fasfel hörs obönhörligt och det är ingen risk att dessa monitorer ger en förskönande bild av verkligheten. De lägger inte till något. Sedan är det väl ingen vidare njutning att lyssna på sin favoritmusik i dem men det är ju heller inte meningen.

Låter mixen bra i de här små svårflörtade kuberna så låter den bra överallt.

Artikelförfattaren är verksam som musiker, ljudtekniker och producent och kan kontaktas via e-post: info@nilserikson.com

Avantone Active MixCubes

Typ: Aktiv envägs närfältsmonitor
Element: 5,25" pappkon, magnetiskt skärmat, aluminiumramat
Kabinett: 18 mm MDF-skiva, slutet
Slutsteg: 60 W, Klass A/B
SPL: 104 dB vid 1 m
Frekvensgång: 90 Hz–17 kHz
Brus: S/N -113 dBA
Ingång: Kombo: XLR (balanserad) / Tele (obalanserad)
Mått: 165 mm åt alla håll, utan kylfläns
Vikt: 3,55 kilo/styck
Pris: 5 995:- / par
Svensk distributör: Futureware, Danmark